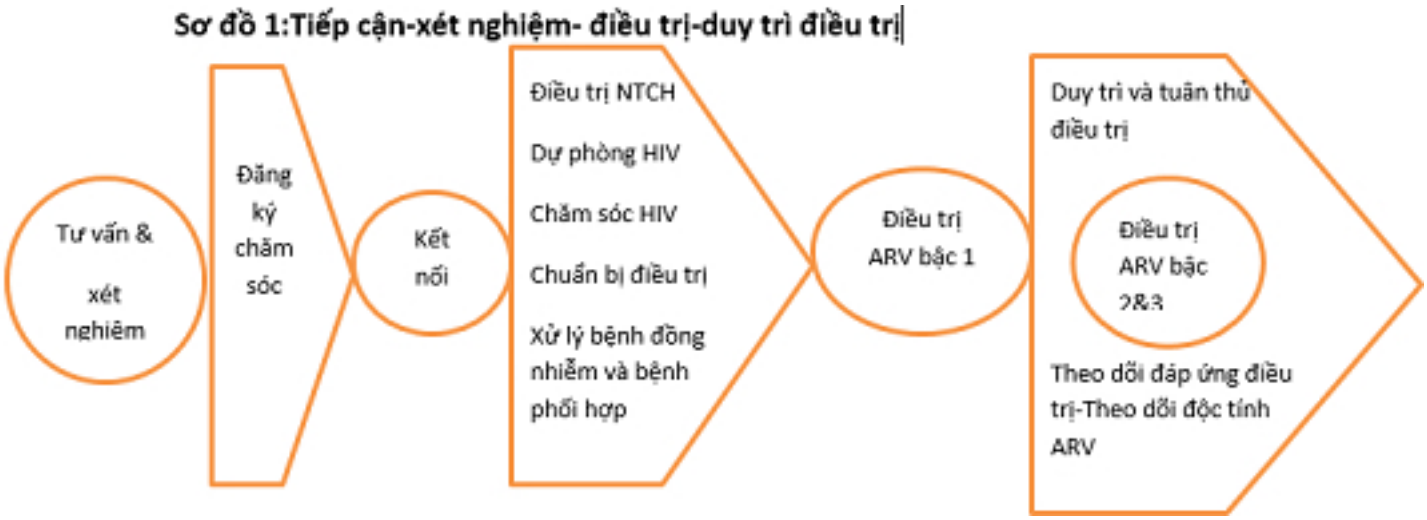
Bs CKI Tr□n Ng□c H□ng - Khoa YHNĐ

1. Tình hình d□ch HIV/AIDS

K□ t□ ca nhi□m HIV đ□u tiên đ□□c phát hi□n năm 1990 tính đ□n ngày 31/12/2014, toàn qu□c có 226.964 tr□□ng h□p nhi□m HIV (trong đó 71.433 ng□□i b□nh chuy□n sang giai đo□n AIDS) và 71.368 tr□□ng h□p nhi□m HIV/AIDS đã t□ vong. S□ ng□□i nhi□m HIV đ□□c phát hi□n h□ng năm có xu h□□ng gi□m trong 7 năm g□n đây nh□ng v□n □ m□c cao, v□i kho□ng 12.000-14.000 tr□□ng h□p nhi□m m□i m□i năm.

Tính đ□n cu□i năm 2014, 100% s□ t□nh thành ph□,98,9% s□ qu□n huy□n và 80,3% s□ xã, ph□□ng đã có ng□□i nhi□m HIV. M□t s□ xã,ph□□ng có s□ ng□□i nhi□m HIV cao g□p 10 l□n s□ ca nhi□m trung bình c□a toàn qu□c và t□p trung ch□ y□u □ các vùng xa và dân t□c thi□u s□. D□ch HIV □ Vi□t Nam t□p trung ch□ y□u □ ba nhóm qu□n th□ có hành vi nguy c□ lây nhi□m HIV cao là ng□□i tiêm chích ma túy, nam quan h□ tình d□c đ□ng gi□i và ph□ n□ bán dâm.

2. Đáp □ng c□a ngành y t□

Tr□i qua 25 năm phòng, ch□ng HIV/AIDS,n□□c ta đã đ□t đ□□c nhi□u thành t□u quan tr□ng trong vi□c đ□y lùi d□ch HIV. Tính đ□n tháng 12/2014 đã có 92.843 ng□□i nhi□m HIV đ□□c đi□u tr□ ARV mi□n phí, trong đó 88.321 ng□□i l□n và 4.522 tr□ em. T□ l□ nhi□m HIV trong nhóm ng□□i tiêm chích ma túy và ph□ n□ bán dâm đã gi□m đáng k□ nh□ nh□ng ho□t đ□ng can thi□p d□ phòng. Ch□□ng trình đi□u tr□ nghi□n các ch□t d□ng thu□c phi□n b□ng thu□c Methadone đã đi□u tr□ trên 25.000 ng□□i tiêm chích ma túy.

Ch□□ng trình D□ phòng lây truy□n HIV t□ m□ sang con đ□□c c□i thi□n rõ r□t. Đ□ bao ph□ xét nghi□m HIV trong ph□ n□ mang thai tăng t□ 11% năm 2005 lên 71% vào năm 2014. T□ l□ nhi□m HIV trong nhóm tr□ sinh ra t□ m□ nhi□m HIV đ□□c đi□u tr□ d□ phòng lây truy□n HIV t□ m□ sang con gi□m t□ 10,8% năm 2010 xu□ng còn 3,2% trong năm 2014.

3. H□□ng đ□n k□t thúc AIDS vào năm 2030

Nh□m đ□n m□c tiêu k□t thúc AIDS vào năm 2030, Vi□t Nam đang th□c hi□n m□nh m□ các bi□n pháp can thi□p theo chi□n l□□c 90-90-90. Theo đó vào năm 2020,90% ng□□i nhi□m HIV đ□□c bi□t tình tr□ng HIV c□a h□, 90% ng□□i nhi□m HIV đã bi□t tình tr□ng nhi□m HIV đ□□c đi□u tr□ b□ng thu□c ARV và 90% ng□□i nhi□m HIV đi□u tr□ ARV đ□t đ□□c t□i l□□ng HIV d□□i ng□□ng □c ch□. Vi□t Nam đang t□p trung can thi□p vào qu□n th□ có hành vi nguy c□ cao theo h□□ng chăm sóc liên t□c t□ ti□p c□n-xét nghi□m-đi□u tr□-duy trì đi□u tr□ v□i m□c tiêu ch□n đoán s□m đ□ đi□u tr□ s□m thông qua ph□□ng pháp ti□p c□n c□ng đ□ng.

Ti□p c□n m□i trong chăm sóc và đi□u tr□ HIV/AIDS trong giai đo□n t□i s□ t□p trung vào vi□c m□ r□ng đi□u tr□ ARV, l□ng ghép đi□u tr□ HIV/AIDS vào h□ th□ng y t□ chung, □u tiên h□ th□ng chăm sóc s□c kh□e ban đ□u, chuy□n các d□ch v□ ch□n đoán,chăm sóc, đi□u tr□, d□ phòng và h□ tr□ HIV/AIDS vào h□ th□ng y t□ c□ s□. M□t s□ đi□m s□ đ□□c □u tiên trong chăm sóc và đi□u tr□ trong giai đo□n t□i:

- Ch□n đoán s□m và đi□u tr□ s□m: Đa d□ng hóa mô hình t□ v□n và xét nghi□m HIV đ□ phát hi□n s□m nhi□m HIV. Đi□u tr□ s□m ARV cho m□t s□ nhóm □u tiên không ph□ thu□c vào xét nghiêm t□ bào CD4;
- Hình thành chu□i cung c□p d□ch v□ chăm sóc và đi□uv tr□ HIV liên t□c t□ ti□p c□n đ□i t□□ng nguy c□ cao t□i ch□n đoán HIV, đi□u tr□ ARV và duy trì đi□u tr□ lâu dài;
- T□p trung cung c□p d□ch v□ vào khu v□c đ□a lý có ng□□i nhi□m và nhi□u đ□i t□□ng nguy c□ cao;

- L□ng ghép các d□ch v□ d□ phòng chăm sóc đi□u tr□ và h□ tr□ ng□□i nhi□m HIV/AIDS vào h□ th□ng y t□ s□n có;
- Phân c□p các d□ch v□ chăm sóc và đi□u tr□ t□i tuy□n y t□ c□ s□; k□t n□i v□i các t□ ch□c dân s□ xã h□i và các t□ ch□c h□ tr□ d□a vào c□ng đ□ng, câu l□c b□ đ□ng đ□ng và các t□ ch□c xã h□i khác;
- Tăng c□□ng nâng cao ch□t l□□ng d□ch v□.

Ngu□n: Thông tin H□□ng d□n qu□n lý,đi□u tr□ và chăm sóc HIV/AIDS c□a B□ Y T□ năm 2015